RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

nr. 226.272 van 30 januari 2014
in de zaak A. 206.109/VII-38.634.

In zake : 1. Joannes BEYENS
2. Cornelia REMEYSEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Anneleen Wynants
kantoor houdend te 2440 Geel
Diestseweg 155
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de DEPUTATIE VAN DE PROVINCIE ANTWERPEN

Tussenkomende partij :
de BVBA KORONDY
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jan Surmont
kantoor houdend te 2300 Turnhout
de Merodelei 112
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 23 augustus 2012, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de deputatie van de provincie Antwerpen van 7 juni 2012 waarbij het bestuurlijk beroep van Joannes Beyens en Cornelia Remeysen ingesteld tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de stad Turnhout van 5 januari 2012, houdende het verlenen van de milieuvergunning aan de BVBA Korondy voor het verder exploiteren en veranderen van een pluimveehouderij, gelegen aan de Steenweg op Zondereigen 64 te Turnhout, ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 4 oktober 2012. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 5 september 2013.

Staatsraad Peter Sourbron heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sofie Cauwenberghs, die loco advocaat Anneleen Wynants verschijnt voor de verzoekende partijen, adviseur Mark Michiels, die verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Koen Van den Wyngaert, die loco advocaat Jan Surmont verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De tussenkomende partij dient op 29 september 2011 bij het college van burgemeester en schepenen van de stad Turnhout een milieuvergunningsaanvraag in strekkende tot de hernieuwing van de vergunning voor een bestaande pluimveehouderij met 20.000 kippen, de verandering ervan door de verplaatsing van 2.000 dieren en de uitbreiding met een bovengrondse ingekuipte tank voor de opslag van 3.000 liter petroleum en een opslagplaats voor 38 m³ dierlijke mest.

3.2. Tijdens het openbaar onderzoek dat naar aanleiding van deze aanvraag wordt georganiseerd, dienen de verzoekende partijen een bezwaarschrift in.

3.3. Het college van burgemeester en schepenen van de stad Turnhout verleent op 5 januari 2012 de gevraagde milieuvergunning voor een termijn van 20 jaar.

3.4. Tegen deze beslissing stellen de verzoekende partijen, samen met hun zoon, op 10 februari 2012 bestuurlijk beroep in bij de deputatie van de provincie Antwerpen.

3.5. In het kader van de beroepsprocedure verlenen zowel de afdeling Milieuvergunningen als de Provinciale Milieuvergunningscommissie een gunstig advies over de aanvraag.

3.6. Op 7 juni 2012 verklaart de deputatie van de provincie Antwerpen het beroep ontvankelijk doch ongegrond. De beroepen beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de stad Turnhout wordt bevestigd, met dien verstande dat de aanvraag voor de mestopslagplaats zonder voorwerp wordt verklaard.

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

Exceptie

4. De tussenkomende partij werpt een gebrek aan belang in hoofde van de verzoekende partijen op. Zij merkt het beweerd belang als volstrekt hypothetisch aan. De beweerde hinder ten gevolge van de exploitatie zou niet concreet onderbouwd zijn en alleszins onvoldoende om het rechtens vereiste belang te onderbouwen. Het gaat volgens haar om een "zeer verwaarloosbare hinder", "welke bovendien louter en alleen reeds voorheen aanwezig was zodat (de verzoekende partijen) niet aantonen dat zij thans een persoonlijk belang hebben".

5. In hun memorie van wederantwoord wijzen de verzoekende partijen in het bijzonder op geurhinder en geluidshinder als reële en ernstige vormen van het nadeel dat de vergunde inrichting dreigt te berokkenen. Die hinder lichten zij nader toe.

Beoordeling

6. Er wordt niet betwist dat de verzoekende partijen eigenaar en gebruiker zijn van een perceel dat grenst aan het perceel waarop de vergunde pluimveehouderij gevestigd is. Hoewel de tussenkomende partij de hinder van haar activiteiten tracht te minimaliseren, kan, gelet op de beperkte ruimtelijke scheiding tussen de vergunde inrichting en de woonplaats van de verzoekende partijen, niet met absolute zekerheid worden vastgesteld dat de verzoekende partijen geen enkel nadeel van de exploitatie zullen ondervinden.

Het feit dat met het bestreden besluit uitspraak wordt gedaan over een loutere hernieuwingsaanvraag voor een inrichting waarvan de exploitatie in het verleden geen aanleiding zou hebben gegeven tot klachten van

omwonenden, verandert daar niets aan. Ook de omstandigheid dat de verzoekende partijen actueel meer geurhinder zouden ondergaan door een ander nabijgelegen pluimveebedrijf, brengt niet mee dat zij er geen belang bij hebben om de nietigverklaring van de thans bestreden milieuvergunning na te streven.

De exceptie wordt verworpen.

V. Onderzoek van het eerste middel

Standpunt van de partijen

7. De verzoekende partijen roepen als eerste middel de schending in van de artikelen 16 en artikel 16ter, § 3, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna : natuurbehouddecreet), van de artikelen 2 en 4, lid 2 en 3, van richtlijn 2011/92/EU van 13 december 2011 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, gelezen in samenhang met de bijlagen II en III bij deze richtlijn, van artikel 4 van het EU-verdrag, van artikel 260 van het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van het motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel als beginselen van behoorlijk bestuur.

Volgens de verzoekende partijen heeft de verwerende partij nagelaten een natuurtoets en een ernstige MER-screening uit te voeren. In de bestreden beslissing zou enkel bij wijze van stijlformule gesteld zijn dat de impact van de exploitatie op het vogelrichtlijngebied aanvaardbaar is en dat geen passende beoordeling dient te worden opgemaakt. Zij verwijzen naar het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna : Hof van Justitie) C-435/09 van 24 maart 2011 inzake de Europese Commissie t. België en de omzendbrief LNE 2011/1 van 22 juli 2011 met betrekking tot de gevolgen van dit arrest voor het juridisch kader van de milieueffectenbeoordeling en de vergunningverlening voor

bepaalde projecten. De verzoekende partijen bespreken achtereenvolgens de omvang en de plaats van het project, en de kenmerken van het potentiële effect. Zij betogen dat de beoordeling van de milieu-impact onzorgvuldig gebeurde en dat de bestreden beslissing steunt op niet-correcte gegevens.

8. De verwerende partij antwoordt dat in het bestreden besluit wel degelijk rekening wordt gehouden met de bepalingen van het natuurbehouddecreet en van voornoemde richtlijn 2011/92/EU. Inzonderheid verwijst zij naar de gunstige adviezen van de afdeling Milieuvergunningen, het Agentschap voor Natuur en Bos en de Provinciale Milieuvergunningscommissie. Met betrekking tot de gevolgen van het arrest van het Hof van Justitie C-435/09 van 24 maart 2011 merkt de verwerende partij op dat voor de noodzaak tot een MER-screening eerst moet worden nagegaan of de aangevraagde activiteiten vallen onder de activiteiten bedoeld in de omzendbrief LNE 2011/1 van 22 juli 2011 of in bijlage II bij voornoemde richtlijn 2011/92/EU. Zulks is volgens de verwerende partij te dezen niet het geval, aangezien de inrichting die het voorwerp van de milieuvergunningsaanvraag vormt, overeenkomstig de omschrijving van de indelingslijst van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (Vlarem I) en de bepalingen van de BBT-studie, niet te beschouwen is als een intensieve pluimveehouderij. Wat de beweerde schending van het zorgvuldigheidsbeginsel betreft, stelt de verwerende partij in essentie dat, als er al doelbewust onvolledige of onjuiste informatie werd aangeleverd door de aanvrager, "deze informatie allerminst van determinerende aard zou geweest zijn opdat de deputatie hierdoor een ander besluit zou hebben genomen".

9. In de memorie van wederantwoord leggen de verzoekende partijen de nadruk op het feit dat de Provinciale Milieuvergunningscommissie zelf stelt dat er een zekere impact zal zijn op de bijzondere beschermingszone, dat de initiatiefnemer verantwoordelijk is voor het opstellen van een passende beoordeling die in casu niet voorhanden is en dat de verwerende en de tussenkomende partij nog steeds gebruik maken van drempelwaarden om te stellen

dat de inrichting geen intensief veeteeltbedrijf is, zonder dat dit in concreto, zoals vereist door de rechtspraak van het Hof van Justitie, is nagegaan.

10. De tussenkomende partij citeert in haar verzoekschrift tot tussenkomst uit de bestreden beslissing en het advies van de Provinciale Milieuvergunningscommissie om aan te tonen dat wel degelijk rekening werd gehouden met de reglementering inzake natuurbescherming. Aangezien er helemaal geen betekenisvolle effecten voor de speciale beschermingszone voorhanden zijn, moest haar milieuvergunningsaanvraag niet aan een passende beoordeling onderworpen worden. Wat de vereiste van een project-MER en een ernstige screening betreft, betoogt ook de tussenkomende partij dat het te dezen niet gaat om een intensief veeteeltbedrijf. Ten aanzien van de beweerde schending van het zorgvuldigheidsbeginsel stelt zij dat de ganse argumentatie van de verzoekende partijen door de deputatie van de provincie Antwerpen werd onderzocht en ongegrond bevonden.

In haar memorie voegt de tussenkomende partij nog toe dat de eventuele onvolledige of onjuiste informatie die werd verstrekt, niet van determinerende aard was voor de adequate beoordeling van de aanvraag.

11. In hun laatste memorie beklemtonen de verzoekende partijen dat de in het auditoraatsverslag gehuldigde stelling als zou uit bepaalde elementen van de bestreden beslissing iets kunnen worden afgeleid omtrent een MER-screening, er aan voorbijgaat dat van een duidelijke identificeerbare passage of van een concrete toetsing aan de wettelijke criteria geen sprake is.

Beoordeling

12. Artikel 2, lid 1, van richtlijn 2011/92/EU van 13 december 2011 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, waarbij richtlijn 85/337/EEG van 27 juni 1985 van de Raad betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde

openbare en particuliere projecten (hierna : MER-richtlijn 85/337/EEG) wordt gecodificeerd, luidt :

"De lidstaten treffen de nodige maatregelen om te verzekeren dat een vergunning vereist is voor projecten die een aanzienlijk milieueffect kunnen hebben, onder meer gezien hun aard, omvang of ligging, en dat een beoordeling van hun effecten plaatsvindt alvorens een vergunning wordt verleend. Deze projecten worden omschreven in artikel 4".

Artikel 4 van dezelfde richtlijn bepaalt :

"1. Onder voorbehoud van artikel 2, lid 4, worden de in bijlage I genoemde projecten onderworpen aan een beoordeling overeenkomstig de artikelen 5 tot en met 10.

2. Onder voorbehoud van artikel 2, lid 4, bepalen de lidstaten voor de in bijlage II genoemde projecten of het project al dan niet moet worden onderworpen aan een beoordeling overeenkomstig de artikelen 5 tot en met 10, zulks:

a) door middel van een onderzoek per geval,

of

b) aan de hand van door de lidstaten vastgestelde drempelwaarden of criteria.

De lidstaten kunnen besluiten om beide onder a) en b) genoemde procedures toe te passen.

3. Bij het onderzoek per geval of bij de vaststelling van drempelwaarden of criteria bij de toepassing van lid 2 moeten de relevante selectiecriteria van bijlage III in acht worden genomen.

4. De lidstaten zorgen ervoor dat de overeenkomstig lid 2 door de bevoegde instanties verrichte bepalingen ter beschikking van het publiek worden gesteld".

Bijlage II bij die richtlijn vermeldt onder rubriek 1, e) : "Intensieve veeteeltbedrijven (voor zover niet in bijlage I opgenomen)".

13. MER-richtlijn 85/337/EEG werd in de Belgische interne rechtsorde omgezet bij besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (hierna : besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004). Bijlage II bij het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 somt de categorieën van projecten op waarvoor overeenkomstig artikel 4.3.2, § 2

en § 3, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid een project-MER of een gemotiveerd verzoek tot ontheffing moet worden opgesteld. Onder rubriek 1, e), worden de volgende "Intensieve veeteeltbedrijven" vermeld :

"° Stal met 60.000 tot 85.000 plaatsen voor ander gevogelte dan legkippen of met 40.000 tot 60.000 plaatsen voor legkippen, en geheel of gedeeltelijk gelegen in een ander gebied dan 'agrarisch gebied in de ruime zin'.
° Stal met 2000 tot 3000 plaatsen voor varkens andere dan zeugen en geheel of gedeeltelijk gelegen in een ander gebied dan 'agrarisch gebied in de ruime zin'.
° Stal met 2500 plaatsen of meer voor mestkalveren.
° Stal met 1000 tot 2500 plaatsen voor mestkalveren en geheel of gedeeltelijk gelegen in een ander gebied dan 'agrarisch gebied in de ruime zin'.
° Gemengde inrichting voor gevogelte als de verhouding van het aantal plaatsen voor legkippen t.o.v. de drempel 60.000 + het aantal plaatsen voor ander gevogelte dan legkippen, struisvogels of struisvogelachtigen t.o.v. de drempel /85.000 groter dan 1 is.
° Gemengde inrichting voor varkens van meer dan 20 kg als de verhouding van het aantal plaatsen voor zeugen t.o.v. de drempel van 900 + het aantal plaatsen voor varkens andere dan zeugen t.o.v. de drempel van 3000 groter dan 1 is.
° Stal met 1000 plaatsen of meer voor struisvogels en struisvogelachtigen".

14. Bij arrest van 24 maart 2011 heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat de voormelde Vlaamse regelgeving niet aan de eisen van artikel 4, leden 2 en 3, van MER-richtlijn 85/337/EEG, gelezen in samenhang met de bijlagen II en III daarbij, voldoet, voor zover deze regelgeving drempelwaarden en selectiecriteria vaststelt die enkel met de omvang van het betrokken project rekening houden (H.v.J. 24 maart 2011, Commissie/België, C-435/09).

Uit bijlage II bij het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 blijkt niet dat met betrekking tot de "intensieve veeteeltbedrijven" die al dan niet moeten worden onderworpen aan een milieueffectenbeoordeling, voldoende rekening werd gehouden met de criteria in bijlage III bij MER-richtlijn 85/337/EEG. Bijgevolg dient de hoger aangehaalde bepaling onder bijlage II, rubriek 1, e), bij het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 buiten toepassing te worden gelaten.

Voorts heeft het Hof van Justitie in een arrest van 7 januari 2004 bevestigd dat artikel 2, lid 1, van MER-richtlijn 85/337/EEG in samenhang met artikel 1, lid 2, en artikel 4, lid 2, van die richtlijn, rechtstreekse werking heeft, ook al laten die bepalingen een zekere beoordelingsmarge voor de lidstaat bij de omzetting (H.v.J. 7 januari 2004, Wells, C-201/02).

15. Uit punt B.2 van de omzendbrief LNE 2011/1 van 22 juli 2011, (Belgisch Staatsblad 31 augustus 2011), die specifiek werd opgemaakt naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011, blijkt overigens dat het Vlaamse Gewest van oordeel is dat, in afwachting van een wijziging van de regelgeving, alle instanties die als advies- of vergunningverlener optreden bij vergunningsaanvragen voor concrete projecten die onder het toepassingsgebied van de omzendbrief vallen, het concrete project moeten onderzoeken om te bepalen of de vergunningsaanvrager een milieueffectenrapport moet opmaken.

16. Uit de gegevens van de zaak blijkt niet dat het met het bestreden besluit vergunde project het voorwerp is geweest van een afzonderlijke MER-screening.

In dit verband kan uit het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 15 mei 2012, waarin wordt gesteld dat "er geen significante negatieve impact te verwachten valt van de bedrijfsuitbating op de natuurlijke kenmerken van het betreffende vogel- en habitatrichtlijngebied", niet worden besloten dat het onderzoek van die adviesverlenende instantie concreet toegespitst was op de relevante criteria voor een MER-screening, zoals aangegeven in de omzendbrief LNE 2011/1 van 22 juli 2011.

Het middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van de deputatie van de provincie Antwerpen van 7 juni 2012 waarbij het bestuurlijk beroep van Joannes Beyens en Cornelia Remeysen ingesteld tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de stad Turnhout van 5 januari 2012, houdende het verlenen van de milieuvergunning aan de BVBA Korondy voor het verder exploiteren en veranderen van een pluimveehouderij, gelegen aan de Steenweg op Zondereigen 64 te Turnhout, ongegrond wordt verklaard.

2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

3. Het Vlaamse Gewest wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van dertig januari tweeduizend veertien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,

bijgestaan door

Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Elisabeth Impens	**Luc Hellin**